

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การศึกษาการผลิต การทำให้บริสุทธิ์และคุณลักษณะของ

เอนไซม์ไลลาเนสโดยเชื้อ *Aspergillus niger* ที่เหนียวทำให้เกิด

การกลายพันธุ์ด้วยรังสีอัลตราไวโอเลต

นักศึกษา

สุนันทา มีชนะ

รหัสประจำตัว

45064567

ปริญญา

วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชา

เทคโนโลยีชีวภาพ

พ.ศ.

2549

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

ผศ.อารี ฤทธิบุรณ์

บทคัดย่อ

จากการศึกษาการเหนียวทำให้เกิดการกลายพันธุ์กับเชื้อ *Aspergillus niger* โดยใช้แสงอัลตราไวโอเลต พบว่าหลังจากการฉายแสงอัลตราไวโอเลตให้กับสปอร์ของเชื้อ *A. niger* ที่เวลา 3.5 นาที เพื่อให้มีความอยู่รอดของเชื้อ *A. niger* เหลือประมาณร้อยละ 10 สามารถคัดเลือกสายพันธุ์กลายบนอาหาร minimal medium โดยพบว่าได้สายพันธุ์กลายของเชื้อ *A. niger* จำนวน 18 สายพันธุ์ ซึ่งเมื่อนำมาทดสอบประสิทธิภาพของการผลิตเอนไซม์ไลลาเนสในสภาวะการเลี้ยงแบบอาหารแข็งที่มีไขมันเป็นแหล่งคาร์บอน พบว่าที่พีเอชเท่ากับ 6 เชื้อสายพันธุ์กลาย *A. niger* ML 1 มีค่าอัตราส่วนของเส้นผ่าศูนย์กลางวงใสรอบโคโลนีต่อขนาดของโคโลนีที่สูงที่สุด (เท่ากับ 3.16) สำหรับที่พีเอชเท่ากับ 7 พบว่าเชื้อสายพันธุ์กลาย *A. niger* ML 13 มีค่าอัตราส่วนดังกล่าวสูงสุดเท่ากับ (3.39) และที่พีเอชเท่ากับ 8 ได้เชื้อสายพันธุ์กลาย *A. niger* ML 249 ที่มีค่าอัตราส่วนดังกล่าวส่วนสูงสุดเท่ากับ 3.61 นอกจากนี้เมื่อนำเชื้อสายพันธุ์กลายทั้ง 3 ชนิด มาเลี้ยงในสภาวะการเลี้ยงเชื้ออาหารเหลวที่มีไขมันเป็นแหล่งคาร์บอนโดยใช้อาหารสูตรดัดแปลง พบว่าเชื้อ *A. niger* ML 3 มีค่ากิจกรรมเอนไซม์ไลลาเนสมากที่สุด (18.56 หน่วยต่อมิลลิลิตร) ซึ่งเป็นค่ากิจกรรมเอนไซม์ไลลาเนสที่สูงกว่าค่ากิจกรรมเอนไซม์ของสายพันธุ์ดั้งเดิม (13.11 หน่วยต่อมิลลิลิตร)

จากการศึกษาหาสภาวะที่เหมาะสมต่อการผลิตเอนไซม์ไลลาเนสในสภาวะการเลี้ยงเชื้อแบบอาหารเหลว พบว่าเมื่อใช้ซังข้าวโพดร้อยละ 2 ของน้ำหนักโดยปริมาตร เป็นแหล่งคาร์บอนและทริปโตเนน 3 กรัมในโตรเจนต่อลิตร เป็นแหล่งไนโตรเจน โดยมีค่าพีเอชเริ่มต้นเท่ากับ 6.0 สามารถส่งเสริมให้มีการผลิตเอนไซม์ไลลาเนสจากเชื้อ *A. niger* ML3 ได้ดีที่สุด โดยมีค่ากิจกรรมเอนไซม์ไลลาเนสสูงสุดเท่ากับ 118.21 หน่วยต่อมิลลิลิตร ในขณะที่มีค่ากิจกรรมเอนไซม์เซลลูเลสเกิดขึ้นเพียงเล็กน้อย (0.10 หน่วยต่อมิลลิลิตร) เชื้อ *A. niger* ML 3 ที่เลี้ยงในสภาวะการเลี้ยงเชื้อแบบอาหารเหลวที่สภาวะเหมาะสมดังกล่าวนี้สามารถผลิตเอนไซม์ไลลาเนสมากกว่าสายพันธุ์ดั้งเดิม (41.90 หน่วยต่อมิลลิลิตร) ถึง 2.82 เท่า

จากการศึกษาการแยกและการทำเอนไซม์ไฮไลเนสให้กับบริสุทธิ์เพียงบางส่วนโดยการนำเอนไซม์มาตกตะกอนด้วยแอมโมเนียมซัลเฟตอิ่มตัวที่ความเข้มข้นร้อยละ 70 ของความอิ่มตัว ตามด้วยการทำให้เข้มข้นขึ้นด้วยวิธีการอัลตราฟิวเตรชัน (ultrafiltration) และแยกด้วยคอลัมน์โครมาโทกราฟีโดยใช้เจลฟิวเตรชันชนิดเซฟลาคริลเอส -100 (gel filtration Sephacryl S-100) และโครมาโทกราฟีแบบแลกเปลี่ยนประจุชนิดอีเออี-ไฮแทรป เซฟลาโรส (DEAE-Hitrap Sepharose) ได้เอนไซม์ไฮไลเนสที่มีความบริสุทธิ์ 4.97 เท่า เมื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีต่อคุณลักษณะของเอนไซม์ไฮไลเนสที่ผ่านการทำให้บริสุทธิ์เพียงบางส่วน พบว่าพีเอชและอุณหภูมิที่เหมาะสมคือ 4.5 และ 50 องศาเซลเซียส ตามลำดับ และเมื่อทำการศึกษาความคงตัวของเอนไซม์ พบว่าเอนไซม์ที่ได้มีความคงตัวดีที่สุดที่ พีเอช 4.5 (ที่อุณหภูมิ 4 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 24 ชั่วโมง) และอุณหภูมิ 40 องศาเซลเซียส (เป็นเวลา 30 นาที) นอกจากนี้เมื่อตรวจสอบความบริสุทธิ์ด้วยอิเล็กโตรโฟรีซิสชนิดโซเดียมโดเดซิล-ซัลเฟตพอลิอะครีลาไมด์เจล (SDS-PAGE) พบว่าเอนไซม์ไฮไลเนสที่ทำให้บริสุทธิ์เพียงบางส่วนนี้ มีแถบโปรตีนเกิดขึ้น 4 แถบ คือมีน้ำหนักโมเลกุล 16, 15.7, 15.4 และ 15.2 คาลตัน สำหรับการศึกษาคุณลักษณะทางจลนพลศาสตร์ของเอนไซม์ พบว่าเอนไซม์ไฮไลเนสมีค่า K_m และ V_{max} เท่ากับ 3.60 มิลลิกรัมต่อมิลลิลิตร และ 250 ไมโคร โมลต่อมิลลิลิตรต่อนาที ตามลำดับ เมื่อใช้ไซแลนเป็นสับสเตรต

Thesis Title	Studies on production and characteristics of xylanase produced by an ultraviolet inducing mutant of <i>Aspergillus niger</i> .
Student	Miss Sunanta Meechana
Student ID.	45064567
Degree	Master of Science
Programme	Biotechnology
Year	2006
Thesis Advisor	Asst. Prof. Aree Rittiboom

ABSTRACT

From the studies on inducing mutation of *Aspergillus niger* using ultraviolet irradiation found that after exposing the fungal spores under UV for 3.5 minutes the percentage of survival of the spores was reduced to 10 %. The irradiated fungal spores were plated on a minimal medium containing xylan as the only carbon source and a total of eighteen mutants of *A. niger* were screened for xylanase activity by measuring the ratio between the size of the diameter of the clear zone formed around the colony and the diameter of colony. The result demonstrated that the mutant strains ML1, ML13 and ML 249 had the maximum ratios of 3.16, 3.39 and 3.61, respectively. Moreover, when the *A. niger* mutant strains were grown in a modified liquid medium, it was found that *A. niger* ML 3 produced the highest amount of xylanase when xylan was used as the carbon source (18.56 U/ml). This value was higher than that from the wild type (13.11 U/ml).

The optimal liquid culture conditions for xylanase production by the mutant strain ML 3 were as follows: 2 % (w/v) corncobs (as carbon source), 3 % tryptone nitrogen/litter (as nitrogen source) and the initial pH 6.0. Under these conditions, the highest xylanase activity was 118.21 U/ml whereas small amount of cellulase activity (0.10 U/ml) was found. The xylanase produced by *A. niger* ML 3 under these conditions was found higher than that of the wild type for 2.82 fold.

The culture broth of partially from *A. niger* ML3 was purified by 70 % saturated ammonium sulfate precipitation, followed by ultrafiltration and separated by gel filtration with Sephacryl S-100 and DEAE-Hitrap Sepharose column chromatography. The specific activities of the purified xylanase were increased approximately 4.97 fold. The optimal pH and temperature partially of the purified xylanase were 4.5 and 50 °C, respectively. It was stable at pH and temperature of 4.5 (at 4 °C for 24 hours) and 40 °C (for 30 min), respectively. By SDS-PAGE, the partially purified xylanase contained four protein bands with the molecular weights of 16, 15.6, 15.4 and 15.2 kilodaltons. When xylan was used as a substrate, the values of apparent K_m and V_{max} were 3.60 mg/ml and 250 μ mol/ml/min, respectively.